

**TIL FREUDS AGORÁ'S AFSLUTTENDE SEMINAR SØNDAG DEN 9. JUNI
2024, KL. 10-15**

På initiativ af Fin Egenfeldt skal vi bruge vores sidste møde inden sommerferien til at dykke ned i de diskussioner der fandt sted i perioden 1941-1944 inden for rammerne af det Britiske psykoanalytiske selskab i London, vedrørende psykoanalysens mål og med. Diskussionerne fandt sted umiddelbart efter Freuds død og havde som formål at frembringe en afklaring med hensyn til de uoverensstemmelser der var kommet til udtryk i løbet af 1930'erne angående opfattelsen af psykoanalysen. Det var ikke mindst Melanie Kleins arbejde og begrebslighed der virkede som omdrejningspunkt. Over for hendes teser blev Anna Freud fremhævet som modpart og repræsentant for hvad man dengang kaldte 'den regelrette psykoanalyse'. Vi bemærker en passant at det drejer sig om en grundlæggende diskussion der stammer fra en mellemeuropæisk sammenhæng, som to landflygtige fører videre i en verden under total forandring. Vores bemærkninger angående denne i egentlig forstand *disputatio*, vil tage udgangspunkt i den kærkomne og bemærkelsesværdige samling af tekster som i dag er at læse i King, P., & Steiner, R. (Eds.). (1991). *The Freud-Klein Controversies 1941-45*. Tavistock/Routledge.

Fin Egenfeldt har skrevet følgende **argument for mødet**:

Vedrørende "The Klein-Freud Controversies 1941-1945". (1991). (Og måske mine forvanskninger af Kleins og Freuds lærdomme)

Bogens næsten 1000 sider rummer referater af samtaler, seminarer, møder etc. samt en række artikler, debatindlæg og breve fra mange af de involverede parter. Materialet er sammensat ofte kaotisk og redaktørernes forsøg på at skabe overblik er helhjertet, men ofte rækker de ikke – for mig i hvert fald. Der er i princippet 3 grundtematikker som sammenvæver sig, men som bør holdes så adskilte som muligt.

1. Uddannelse og træning. Kvalitetssikring. Administration.
2. Videnskabelige teorier: hvad er "virkelighed"? Hvordan beskrives den og hvilke beskrivelses-/undersøgelsesmetoder kan anerkendes som videnskabelige.
3. A/A Arbejdet; A og A; Teknik. "Relationering".

ad 1. Uddannelse mv.

Konflikter her var bundet ind i personligt ævl, kævl og magtstræb som dækkedes under påstande om at nogen havde patent på sandheden og derfor også burde have patent på

magtudøvelsen. Der var også seriøse problemer om at skabe grundlag for at kunne sikre sit underhold og sikre ordentligt arbejde gennem dygtige terapeuter.

Desuden – tror jeg – var der en opstemning af angst og polariseringsadfærd bl.a. forstået i lyset eller skyggen af den krig, der følte allestedsnærværende og var dybt tankepenetrerende.

ad 2. Videnskabelige drøftelser

Klein var selv af den opfattelse at hendes arbejde skulle ses som en præcisering og fortsættelse af Freuds arbejde. Hun så sig ikke som forræder eller dissident og ville ikke splitte det analytiske samfund. Hun var her på linje med Bion, der så sit arbejde på samme måde. Begge ekspliciterer og nuancerer Freuds sprogbrug. Klein i et abstrakt/konkret univers, Bion i et abstrakt/logisk univers. Kleins italesættelse af sit arbejde var anderledes end Freuds på en række punkter, der nok var udsprunget af hendes sproglige opfindsomhed genereret i direkte samklang med de børn hun arbejdede med. På en måde adopterede hun deres visdom, som hun så forsøgte at sprogligøre.

En grundlæggende vanskelighed i kontroversen er, at man er fængslet i en slags naturvidenskabelig sprogdragt. Det betyder bl.a., at man vil beskrive en monistisk virkelighed med en dualistisk tilgang.

Jeg forstår det sådan, at der kun er en virkelighed for mennesker nemlig den psykiske som i en gådefuld samvirken med tilegnelse af en ikke-psykisk virkelighed skaber det vi italesætter i vores daglige og videnskabelige sprog. Vi tilegner os en virkelighed gennem mening, skabelse og celleformering. Freud genopdagede den psykiske virkelighed og opfandt en italesættelse af sin opdagelse igennem et livslangt arbejde, der var både hæmmet og styrket af de begrænsninger hans meningskabende og videnskabelige træning påførte.

Tidligere var psykens virkelighed opdaget og søgt beskrevet i et mytisk sprog, som Freud både ”oversatte” og tog afsæt i. Tydeligst ses det i hans brug af Ødipusmyten, men også syndefaldsmyten blev inddraget og han udnytter desuden mytens forklaringsstyrke i en del af sit arbejde.

3. A/A Arbejdet; A og A; Teknik. ”Relationering”.

Jeg tror den grundlæggende konflikt havde rod i en ikke helt specifik erkendt opfattelse af overføringens, relationeringens og individualitetens betydning og det faktum, der gør psykoanalyse og arbejde med psyken så vanskeligt:

Vi kan ikke bade i den samme flod to gange og den der bader første gang, er en anden, når han bader anden gang, alt sammen på trods af det faktum at der kun er én flod og én der bader.

Selvom Bion ikke deltog i konflikten har han formuleret et vigtigt samlende resumé:

No memory, no desire, no thinking, container/contained in attention.

Bion fik mange af sine tænkemåder fra østlige ikoner, der peger på samme virkelighed:

YAB/YUM

YIN/YANG.

*

Program for det afsluttende seminar den 9. juni 2024.

kl 10.00 *Fin Egenfeldt*

Om sprogliggørelse af psykoanalysens opdagelse.

I mit mundtlige oplæg vil jeg forsøge at komme ind på den sprogdragt Freuds teorier iklædes gennem Susan Isaacs, Paula Heimanns og Kleins artikler i bogen. Anna Freud og hendes gruppe bliver nok mindre omtalt, idet de ikke forekommer mig at skabe en fordybet forståelse af den virkelighed Freud opdager og forsøger at sprogliggøre. De forekommer mig snarere at begrænse den.

Måske var Melanie mere Freuds datter end Anna; deres fjendskab kunne være grundet i det ”måske”.

Måske forsøger psykoanalysen (bare), at gentage østens og oldtidens visdom i håb om at mennesket kan udvikles i retning af det gode, det skønne og det sande.

kl 11.15

Lis Haugaard

Kontroversen mellem Klein og Lacan

En doktorafhandling fra 2001, af den franske psykoanalytiker Marie-Claude Thomas, vil være baggrunden for at se nærmere på, hvad Lacan skylder Klein i sine udarbejdelser, til at begynde med omkring spejlstadiet — bl.a. fordi dette er så centralt i vores læsninger i FA af *Écrits* (hvor indgår artiklen fra 1936 om spejlstadiet) og af Angstseminaret fra 1964. M.Cl. Thomas udfordrer os med at foreslå:

Klein, et navn for Lacan?

Hun gennemgår hvert eneste sted i Lacans værk, også i seminarerne, hvor Klein er nævnt.

Lacans artikel (1938) om familiekomplekserne vil nok blive omdrejningspunktet for mit oplæg i henhold til Lacans inddragelse af Kleins tidlige arbejde. Iflg M. Cl. Thomas giver “Klein i Lacan” os mulighed for en lacaniansk begribelse af “børnepsykoanalysen” på baggrund af legeteknikken, som ikke på nogen måde skal tænkes anderledes end psykoanalysen som sådan og ikke som nogen særlig specialitet.

ca. 12:15 Frokost

kl 13:15 *Thomas Feltheim*

Vedrørende objekt-relationen

Jeg vil sige lidt om Ruth Lebovicis artikel/case *Transitory sexual perversion in the course of a psychoanalytic treatment* fra 1956.

Lacan taler om den i Seminar IV om objektrelationen og i *The direction of the treatment*.

Tanken er at bruge Lebovicis tekst, og Lacans læsning af denne, som afsæt til at drøfte forskelle og ligheder i de to tilgange til klinikken.

kl 14:30 *Oswaldo Cariola*

Skematismens plads i den analytiske praksis.

At der gives uoverensstemmelser imellem psykoanalytikerne, er sikkert og vist. At de kan være voldsomme og uforsonlige lige så.

Hvorfor nu det?

STED: Agoráens lokaler Pris:

300 kr.